

PSIHOLOGIJA

YU ISSN 0048-5705

UDC 159.9

Vol. 59(1) 1–109

CONTENTS

THE ENGAGED TEACHER SCALE (ETS) IN SERBIAN SCHOOL CONTEXT: EVIDENCE BASED ON INTERNAL STRUCTURE, RELIABILITY, AND MEASUREMENT INVARIANCE <i>Dejan Đorđić, Stefan Ninković, & Olivera Knežević Florić</i>	1
EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL MEDIA ADDICTION, FEAR OF MISSING OUT, LONELINESS, AND LIFE SATISFACTION AMONG YOUTH: A CROSS-SECTIONAL STUDY <i>Nurten Arslan Işık, Dilşa Azizoğlu Keleş, İrem Nur Sandıkçı, Taras Kotyk, Ayşe Okanlı.</i>	17
THE ASSOCIATION BETWEEN LEADERS' WORKPLACE LONELINESS AND MEMBERS' ORGANIZATIONAL TRUST: A CROSS-LEVEL MODERATED MEDIATION MODEL <i>Huicong Lv, Honglei Gu, Xiqin Liu, & Zhonglin Wen</i>	39
IT'S HARMLESS! THE REASONS BEHIND VAPING BEHAVIOR AMONG YOUTH: RISKS, BENEFITS, AND ASSOCIATIONS WITH PSYCHOLOGICAL DISTRESS <i>Cornelia Măirean, Alexandra Cobzeanu, & Ioana-Cristina Postolache</i>	61
THE RELATIONSHIP BETWEEN DISORDERED EATING BEHAVIORS AND DELIBERATE SELF-HARM AMONG YOUTH <i>Khadija Saqib, Sadia Aleem, & Erum Bibi.</i>	79
ASSOCIATIONS BETWEEN SOCIAL APPEARANCE ANXIETY, PROBLEMATIC SOCIAL MEDIA USE, SELFITIS BEHAVIOR, AND ADAPTABLE SELF: A MODERATED-MEDIATION MODEL <i>Halil Ibrahim Özok, Alican Kaya, Ramazan Ender Dinçer, & Murat Yıldırım.</i>	93

REVIEWERS IN 2025

Skala angažovanosti nastavnika (ETS) u kontekstu srpske škole: dokazi zasnovani na internoj strukturi, pouzdanosti i mernoj invarijantnosti

Dejan Đorđić¹, Stefan Ninković², & Olivera Knežević Florić²

¹Pedagoški fakultet u Somboru, Univerzitet u Novom Sadu

²Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu

Svrha ovog rada je bila da se ispita validnost i pouzdanost Skale angažovanosti nastavnika (ETS) u kontekstu srpskih škola. Učestvovalo je 629 srpskih nastavnika osnovnih i srednjih škola, od čega 237 nastavnika razredne nastave i 362 nastavnika predmetne nastave. Rezultati konfirmativne faktorske analize su pokazali da je ETS koji se sastoji od 16 stavki najbolje konceptualizirati kroz model drugog reda sa četiri faktora prvog reda i opštim faktorom angažovanja nastavnika. Postignuta su sva tri nivoa merne invarijantnosti za nastavnike različitih nivoa nastave, a to su konfiguralna, metrička i skalarna. Analiza razlika između latentnih aritmetičkih sredina ukazala je na to da, u poređenju sa nastavnicima predmetne nastave, nastavnici razredne nastave postižu značajno veće rezultate na skoro svim faktorima prvog reda i opštem faktoru. Pored toga, rezultati dobijeni na ETS-u pokazali su dobru internu konzistentnost. Uopšteno govoreći, ETS je pokazao solidna psihometrijska svojstva na uzorku srpskih nastavnika, ima dobru teorijsku osnovu, relativno je kratka skala i stoga ima veliki potencijal da se koristi u proceni angažovanosti nastavnika u obrazovnom sistemu Srbije.

Ključne reči: angažovanost nastavnika, Skala angažovanosti nastavnika, Srbija, validnost i pouzdanost.

Ispitivanje relacija između zavisnosti od društvenih mreža, straha od propuštanja, usamljenosti i zadovoljstva životom kod mladih: transverzalna studija

¹Nurten Arslan Işık, ¹Dilşa Azizoğlu Keleş,
²İrem Nur Sandıkçı, ³Taras Kotyk, ¹Ayşe Okanlı
¹Istanbul Medeniyet University, Faculty of Health Sciences,
Department of Psychiatric Nursing, Istanbul, Turkey
²Istanbul Galata University, Faculty of Health Sciences,
Department of Psychiatric Nursing, Istanbul, Turkey
³Ivano-Frankivsk National Medical University,
Department of Human Anatomy, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Cilj ove transverzalne studije bio je da ispita odnose između zavisnosti od društvenih mreža, straha od propuštanja (engl. *Fear of Missing Out*; FoMO), usamljenosti i zadovoljstva životom kod mladih odraslih osoba. Uzorak se sastojao od 700 ispitanika, starosti od 19 do 29 godina, koji su popunili anketu putem interneta, u periodu od maja do juna 2024. godine. Korišćeni su sledeći validirani instrumenti: Bergenska skala zavisnosti od društvenih mreža, Skala straha od propuštanja, UCLA skala usamljenosti i Skala zadovoljstva životom. Modelovanje strukturalnim jednačinama pokazalo je da je zadovoljstvo životom pozitivno povezano sa usamljenošću. Zavisnost od društvenih mreža ostvarila je snažnu povezanost sa strahom od propuštanja, dok je strah od propuštanja imao indirektan negativan efekat na zadovoljstvo životom, putem zavisnosti od društvenih mreža. Ovi nalazi pružaju detaljniji uvid u mehanizme koji povezuju zavisnost od društvenih mreža, strah od propuštanja, usamljenost i zadovoljstvo životom. Praktične implikacije ovih rezultata ogledaju se u razvoju intervencija (npr. programa digitalnog blagostanja) koje bi pomogle mladim osobama da efikasnije organizuju svoje aktivnosti na društvenim mrežama. Promovisanje svesne i balansirane upotrebe društvenih mreža može povećati zadovoljstvo životom i mentalno blagostanje uopšte.

Ključne reči: zavisnost od društvenih medija, strah od propuštanja, FoMO, usamljenost, zadovoljstvo životom, mlađe odraslo doba.

Asocijacija između usamljenosti lidera na radnom mestu i organizacionog poverenja članova: model posredovanja na više nivoa

Huicong Lv¹, Honglei Gu², Xiqin Liu³, & Zhonglin Wen⁴

¹Humanistic Care and Health Management Innovation Center,
Hebei Medical University, China

²Department of Psychology, Cognition and Human Behavior Key Laboratory
of Hunan Province, Hunan Normal University, China

³School of Foreign Languages,

South China University of Technology

⁴Center for Studies of Psychological Application and School of Psychology,
South China Normal University, China

U eri obeleženoj brzom ekspanzijom Internet komunikacije, neposredovani međuljudski odnosi su sve ređi. Na radnom mestu, međutim, usamljenost može imati niz negativnih posledica. Ova studija je istraživala uticaj usamljenosti na radnom mestu na poverenje u organizaciji u kineskom kontekstu. Za prikupljanje podataka angažovano je 65 radnih timova (65 rukovodilaca i 240 članova) iz dva privatna i dva državna preduzeća. Vođe timova su popunjavali skalu usamljenosti na poslu (LAVS), dok su članovi tima ispunjavali LAVS, skalu razmene lidera i članova (LMKS-7) i skalu poverenja u organizaciji. Model posredovanja na više nivoa primenjen je korišćenjem hijerarhijskog linearnog modeliranja (HLM). Rezultati pokazuju da je usamljenost članova na radnom mestu posrednik na više nivoa između usamljenosti lidera na radnom mestu i organizacionog poverenja članova. Pored toga, razmena lider-član (LMKS) bila je moderator na više nivoa u vezi između usamljenosti lidera i članova na radnom mestu. Ovi nalazi poboljšavaju naše razumevanje negativnog uticaja usamljenosti na radnom mestu na organizacije i bacaju svetlo na uticaj koji vođe timova vrše na svoje članove, pružajući vredan uvid u upravljanje radnim timom.

Ključne reči: model posredovanja na više nivoa, razmena lider-član, organizaciono poverenje, radni tim, usamljenost na radnom mestu

Razlozi iza ponašanja vapinga među mladima: rizici, koristi i povezanost sa psihičkim stresom

Cornelia Măirean, Alexandra Cobzeanu, & Ioana-Cristina Postolache
Alexandru Ioan Cuza University of Iasi, Romania

Ova studija imala je za cilj da proceni odnose između uočenih koristi i rizika od vapinga, socijalne anksioznosti, upotrebe društvenih medija, izloženosti oglašavanju e-cigareta na društvenim medijima i upotrebe e-cigareta. Štaviše, procenili smo odnos između upotrebe e-cigareta i psihičkog stresa (tj. depresije, anksioznosti, stresa) i posredničke uloge upotrebe e-cigareta u odnosu između uočenih koristi i rizika od e-cigareta, socijalne anksioznosti, društvenih medija, s jedne strane, i psihički stres, s druge strane. Uzorak od 337 učesnika ($M_{Sgodine} = 20$; $SD = 1,20$) je popunio skale za merenje gore navedenih varijabli. Rezultati su pokazali značajne veze između prednosti vapinga, upotrebe društvenih medija, izloženosti oglašavanju e-cigareta na društvenim medijima i upotrebe e-cigareta. Upotreba e-cigareta je posredovala u odnosu između uočenih koristi, anksioznosti i stresa. Diskutovane su teorijske i praktične implikacije ovih rezultata.

Ključne reči: e-cigarete, vaping, mladi odrasli, društveni mediji, psihološki stres

Odnos između poremećenog ponašanja u ishrani i namernog samopovređivanja među mladima (u Pakistanu)

Khadija Saqib¹, Sadia Aleem¹, & Erum Bibi²

¹Department of Behavioral Sciences, Fatima Jinnah Women University

²Department of Applied Psychology, National University of Modern Languages

Loše ponašanje u ishrani je značajan javnozdravstveni problem za mlade ljude koji su prošli tranziciju na univerzitetski život. Ovi nezdravi obrasci ishrane, kao što su emocionalno jedenje i prejedanje, mogu dovesti do razvoja poremećaja u ishrani. Ova studija je imala za cilj da istraži vezu između ponašanja u vezi sa ishranom i namernog samopovređivanja među mladima. Ponašanje u vezi sa ishranom je procenjeno korišćenjem Testa stavova o ishrani (EAT-26) i namernog samopovređivanja pomoću Inventara namernog samopovređivanja (DSHI). Na državnim i privatnim univerzitetima u Ravalpindiju i Islamabadu u Pakistanu, kontaktirana su 384 studenta. Postojala je značajna pozitivna povezanost između štetnih ponašanja u vezi sa ishranom i namernog samopovređivanja među mladima. Štetna ponašanja u vezi sa ishranom i namerno samopovređivanje su kod mladih povezani u značajnoj meri.

Ključne reči: ponašanja u vezi sa ishranom, namerno samopovređivanje, omladina

Asocijacije između anksioznosti zbog društvenog izgleda, problematične upotrebe društvenih medija, selfitisanog ponašanja i prilagodljivog sebe: model moderirane medijacije

Halil Ibrahim Özok¹, Alican Kaya²,
Ramazan Ender Dinçer³, & Murat Yıldırım⁴

¹Department of Curriculum and Instruction,
Van Yuzuncu Yil University, Türkiye

²Department of Psychological Counseling and Guidance,
Ağrı Ibrahim Çeçen University, Türkiye

³Department of Guidance and Psychological Counselling,
Van Yuzuncu Yil University, Türkiye

⁴Department of Psychology, Agri Ibrahim Cecen University, Türkiye

Cilj ove studije bio je da se istraže odnosi između anksioznosti zbog društvenog izgleda, problematične upotrebe društvenih medija (PSMU), selfitisanog ponašanja i prilagodljivog sebe kroz primenu modela moderiranog posredovanja. Ukupno, 804 korisnika društvenih medija iz Turske ($M_{age} = 30,45 \pm 8,12$; 61,9% žena) popunilo je Bergensku skalu zavisnosti od društvenih medija, Skalu anksioznosti društvenog izgleda, Prezentaciju skale samopouzdanja na mreži i Skalu ponašanja selfitisa. Paralelni model posredovanja pokazao je da anksioznost zbog društvenog izgleda predviđa PSMU. Dalje, selfitisanog ponašanja i prilagodljivo samoposredovanje su uticali na efekte anksioznosti društvenog izgleda na PSMU. Na kraju, prilagodljivi samo-moderirali su odnos između anksioznosti društvenog izgleda i ponašanja selfitisa. Studija sugerise da se anksioznost zbog društvenog izgleda može smatrati faktorom rizika, a prilagodljivo ponašanje sebe i selfija može ublažiti efekat anksioznosti zbog izgleda na društvenim mrežama na problematično korišćenje društvenih medija. Kao rezultat ovih nalaza, može biti korisno primeniti ove nalaze na razvoj intervencija i preventivnih pristupa koji imaju za cilj ublažavanje psihopatoloških efekata zavisnosti od društvenih medija.

Ključne reči: anksioznost društvenog izgleda, problematično korišćenje društvenih medija, selfitisanog ponašanje, prilagodljivo ja